

INTERRUPTIE

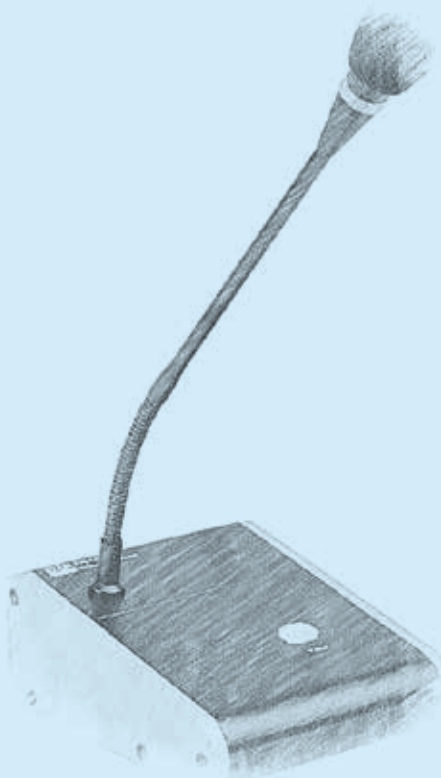
Je kunt echt té rijk zijn

De Nederlandse vermogensongelijkheid behoort tot de absolute wereldtop. De rijkste één procent huishoudens bezit een kwart van het private vermogen. Deze vermogensverdeling is een politieke keuze. Elke euro die met vermogen is verdiend, wordt stelselmatig minder belast dan een euro waar iemand hard voor heeft gewerkt. Dat moet anders. Sterker nog, er zijn goede redenen om een grens aan rijkdom te stellen. Volgens het *limitarisme*, bedacht door de Utrechtse hoogleraar Ingrid Robeyns, is er een punt waarboven meer vermogen niet te rechtvaardigen valt. Boven die rijkdomsgrens is iemand te rijk.

Er zijn tenminste vier redenen voor een rijkdomsgrens. Allereerst is onze rijkdom niet eerlijk verdeeld. Terwijl de economie opnieuw groeide en het vermogen van de rijken opnieuw toenam, is het jaar 2022 toch vooral het jaar van oorlog en torenhoge inflatie. Het ontbreekt miljoenen Nederlanders aan financiële buffers om deze tegenslag op te vangen. Eén op de negen kinderen groeit op in armoede. Publieke voorzieningen staan onder druk. Daarom moeten we de groeiende megavermogens zwaarder belasten.

Daarnaast ondermijnt onze vermogensongelijkheid het democratische ideaal dat ieders stem even zwaar telt. Grote partijdonaties zetten de onafhankelijkheid van politieke partijen op het spel. Bovendien komt financiële slagkracht met politieke invloed. Geld is macht; zeker

wanneer het geld zich bij een kleine groep huishoudens concentreert. De dreiging dat bedrijven en de rijken het land verlaten als kapitaal serieus wordt belast, maakt de politiek huiverig rijkdom te herverdelen. Mede daardoor is Nederland een Europees belastingparadijs geworden. Het is fiscaal goed vertoeven in een land dat grote vermogens beschermt en faciliteert. Bovendien dwingt de klimaatcrisis ons de rol van rijkdom in onze samenleving

te heroverwegen. Een toekomstbestendige wereld vraagt om enorme investeringen en om het aanpassen van ons consumptiepatroon. Maar zonder serieuze vermogensbelasting dragen de sterkste schouders niet de zwaarste lasten. En bovendien blijven de grootste vervuilers buiten schot. Vele rijken profiteren van winsten die ten koste gaan van het klimaat. Laten we dit herstellen door die winsten voor de klimaattransitie te gebruiken.

Ten slotte staat het idee dat mensen recht hebben op zulke enorme vermogens haaks op het idee dat verdienste moet worden beloond. Als je met 'verdienste' bedoelt dat werken moet lonen, kun je prima voor een rijkdomsgrens pleiten. Dan is het immers cruciaal om vermogen te onderscheiden van inkomen. Vrijwel niemand in Nederland heeft genoeg salaris om een serieus vermogen bij elkaar te sparen.

Wie echter grote *vermogens* op basis van verdienste wil rechtvaardigen, moet zich achter de oren krabben. Wat is immers de onbekende *x* op basis waarvan iemand zijn of haar vermogen verdient? Is dat zijn of haar harde werken, talent of bijdrage aan de maatschappij? Maar werken de rijken echt zóveel harder? Zijn zij echt zóveel getalenteerder? Dragen zij echt zóveel meer bij aan de maatschappij? Voorstanders van het verdienste-argument moeten niet alleen laten zien waarom sommige mensen *meer* verdienen dan anderen; zij moeten ook laten zien waarom de rijken *zovéél* meer verdienen. Zo'n argument vraagt een ongezonde dosis retorische lenigheid. Het idee dat verdienste moet worden beloond, kan onze vermogensongelijkheid niet rechtvaardigen.

Zonder serieuze vermogensbelasting staan kwetsbaren in de kou, komt politieke gelijkheid in het geding, ontbreekt het aan slagkracht om het klimaatvraagstuk bij de hoorns te vatten, en wordt verdienste niet eerlijk beloond. Laten we daarom het limitarisme omarmen. Er is een punt waarop het hebben van méér rijkdom onrechtvaardig is.

AUTEUR

Dick Timmer is universitair docent morele en politieke filosofie aan de Technische Universität Dortmund. Zijn onderzoek bevindt zich op het snijvlak van politieke filosofie, ethiek en economie.